

Hans Fallada 1913
al despatx de casa seva i, a l'altra pàgina, una imatge de Berlín durant la guerra, amb soldats i nens, llums i ombres.
ARXIU

L'apunt

Hans Fallada (1893-1947) és un dels autors alemanys més famosos del segle XX. De petit va ser un nen solitari i marginat, pel seu pare (jutge durant el Tercer Reich), els companys d'escola i fins i tot els d'un grup de teatre del qual va formar part. Va intentar un suïcidi coordinat amb un company, però ell en va sortir viu, va ser acusat d'homicidi i tancat en un psiquiàtric.

bols de la bondat original rousseuniana. Una esperança contínuament posada en perill per la cada vegada més mesquina realitat que els envolta: "Quina època més horrible, que fa que la gent canviï fins al punt que ja no es reconeix."

Fins al fons de la decadència

La decadència d'occident ha arribat tan i tan avall –"Ja havia passat el moment de les mentides amables que tant ens agraden i que sovint adopten la tendra aparença de l'amor. Home contra home, llop entre llops, ara et toca decidir si et vols afirmar davant de tu mateix!"–, el present és tan esgarrifós, que no els resta altre remei que somiar una "felicitat futura" en la qual l'horrible i incabable malson que els ha tocat (mal)viure s'hagi esvaït.

A aquests dos personatges centrals, que cerquen, sense gaires possibilitats d'èxit, una raó que els empenyi a seguir endavant –"¿De què serveix fer alguna cosa, el que sigui? [...] per què han de continuar treballant si només els donen uns quants paperots sense cap mena de valor"–, els acompanyen altres d'igualment inoblidables (el guardabosc Kniebusch, la senyora Thumann, Sophie, la senyora Pagel, Minna, l'alferes, Amanda, Studmann, el senyor von Teschow...), però d'entre tots ells crec que en

destaca un de sensacional: el capità de cavalleria von Prackwitz, que per mèrits propis es guanya el privilegi de formar part dels més extravagants i esbojarrats protagonistes de la literatura universal.

Com li succeeix al Quixot amb Sancho Panza –i al seu epígon, Pickwick, amb Sam Weller–, si no fos per la fortuna de tenir al seu costat Studmann, un fidel i enginyós company i escuder que vetlla per ell, no se'n podria sortir: "Prackwitz no tenia remei, era un cap calent [...]. Era com un infant que mai no aprendria la lliçó, de manera que el seu mestre no tenia cap més remei que plegar"; "En un home tan impulsiu com el capità de cavalleria, la reflexió seguia l'acció en comptes de precedir-la. Per tant, després d'acomiar el seu criat, ara el capità de cavalleria rumiava sobre els motius que havia tingut per prendre aquella decisió, i no li resultava fàcil treure'n l'aigua clara."

En aquest sentit, la divertidíssima carta que li escriu al seu àngel de la guarda, el director del sanatori on havia anat a col·laborar, no pot ésser més magistralment encertada. Per ella sola, pels cinc memorables minuts de riallades incontenibles que provoca, *Llop entre llops* ja tindria garantida la seva presència en qualsevol antologia de la literatura humorística –juntament, entre d'altres, amb Mr. i Mrs. Bennet, els estafolaris i gens

recomanables pares de l'Elisabeth d'*Orgull i prejudici*– de tots els temps.

A banda del seu humor esmolat, un dels trets que sobta més de la novel·la és que, tot i la seva generosíssima extensió, un xic més de 1.200 pàgines, no només no es fa feixuga, com la majoria dels lectors o lectores (sense fe literària) podrien esperar en albirar per primera vegada el gruixut volum, sinó que tot flueix –"panta rhei"– amb una naturalitat ben agradable –i agraïda–. Un goig que devem, sens dubte, a Hans Fallada, però també a la bona feina del seu traductor català, Ramon Monton, que ha assolit a transvasar amb encert la seva prosa.

Calorosa benvinguda en català

En conclusió, és una novel·la de gran qualitat, a la qual, malgrat alguna mancança de detall –una certa aroma més del segle XIX que no pas del XX, una certa tendència a l'abús de les generalitzacions–, cal donar-li la més calorosa benvinguda al nostre idioma. Que no hagués estat traduïda fins a finals de l'any passat posa de manifest allò que tots plegats sabem tan bé –tot i que sovint a més d'un li convingui fer veure que no ho sap– des de fa anys i panys: des del punt de vista cultural, el nostre no és (tampoc) un país normal. Quan ens decidirem a començar a ser-ho? *